

עת"א 58137/05/23 - עידן צדקה, (אסיר) ע"י נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחויז ב חיפה

19 יוני 2023

עת"א 23-05-58137 צדקה (אסיר) נ' משטרת ישראל/שירות בתי הסוהר

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עוותר	עדן צדקה, (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד יגאל טרובמן (סניגוריה ציבורית)
נגד	שירות בתי הסוהר
משיב	

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

לפני עתירת אסיר נגד החלטת המשיב להגדר את העותר תחת פרופיל אסיר אלימות במשפחה (להלן: "אסיר אלמ"ב") וڌחית בקשת העותר לבטל סיווג זה.

העותר מרצה מססר של 3 שנים החל מיום 14.06.22 (יום מעצרו), זאת בגין הרשעתו על פי הודהתו בעבירות סמים והפעלת מססר על תנאי. בתאריך 27.07.22, לאחר שניתנה הودעה על הפסקה מנהלית של עבודות שירות שרצה בתחום קודם, החל העותר בריצוי מססר בפועל בגין עבירות אלימות שבוצעו כלפי בת הזוג (אוימים, הפרת הוועאה חוקית והטרדה באמצעות מתќן בזק). מוגדר כאסיר אלמ"ב.

לטענת העותר, לסיומו כאסיר אלמ"ב יש השלכה משמעותית ביותר לעניין תקופת המסר אותה ידרש לרצות שכן אלמלא סוג כאסיר אלמ"ב היה צפוי להשתחרר בשחרור מנהלי 16 שבועות לפני תום תקופת המסר המלאה בעוד שסיומו כאסיר אלמ"ב מוביל לכך ששחרורו המנהלי יחול 4 שבועות בלבד לפחות לפני תום תקופת המסר המלאה. נטען כי בתקופה בה ריצה העותר עונש מססר בעבודות שירות בגין תיק קודם במסגרת הורשע בעבירות של אוימים והטרדה באמצעות מתќן בזק כלפי מי שהיה במועד הRELONETI בת הזוג, נעצר בחשד לביצוע עבודות בניגוד לפקודת הסמים המסתוכנים. בהמשך הוגש נגדו כתב אישום בגין ביצוע העבירות הנ"ל יחד עם בקשה למעצרו עד תום ההליכים והוא נעצר עד תום ההליכים בתחום זה, תיק הסמים. מאוחר שלא יכול היה להמשיך לרצות את יתרת המסר בתחום האלם"ב בבית האלם"ב, ניתנה הודעה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות ונקבע כי ירצה את יתרת המסר בתחום האלם"ב ב朴素ה החל מיום 27.07.22 (מססר שלטענת העותר הסתיים בנובמבר 22'). ביום 11.12.22 נגזר דין בתחום הסמים, זאת לאחר צירוף תיקים נוספים בהם הורשע בעבירות סמים. נגזר עלי', בין היתר, עונש מססר בפועל במשך 17 חודשים שיחושב מיום מעצרו, 14.06.22. העותר סוג ביום 27.07.22 כאסיר אלמ"ב וזאת בשל תיק האלם"ב וסיווג זה לא הsofar עד כה.

העוורט טוען כי החלטת המשפט לא להסיר את סיווג האלם"ב למטרות שהעוטר השלים את רצוי המאסר בתיק האלם"ב עוד לפני שנשפט בתיק הסמים, הינה ההחלטה בלתי סבירה. נטען כי העוטר השלים את רצוי המאסר בתיק האלם"ב ביום 22.11.22, קרי, כ-3 שבועות לפני שנשפט בתיק הסמים ואין בעובדה שבסופו של יום תקופת המאסר שהוטלה עליו בתיק הסמים חושבה החל מיום מעצרו - 14.06.22, כדי לשוב ולסוווגו כאסיר אלם"ב לאחר שהשלים את רצוי העונש בגין תיק האלם"ב. נטען כי החלטת המשפט מביאה לאפליה בין אסירים שלא עלה בידם לאותר חלופת מעצר הולמת ונותרו במעצר עד תום ההליכים לאחר מעצרם בגין עבירה נספת לבין אלו שעלה בידם לאותר חלופת מעצר הולמת ושוחררו אותה חלופה בתום רצוי יתרת המאסר מהתיק הקודם. נטען כי ההכרעה שבסעיף 68ג(ג)(3) לפકודת בית הסוהר משחרר מנהלי של 16 שבועות לפני תום תקופת המאסר המלאה נועדה עבור אסירים שהורשו ומרצים מאסר בשל עבירות אלימות שבוצעה כלפי בן משפחה ואלו זכאים לקיצור מנהלי של 4 שבועות בלבד. העוטר השלים את רצוי המאסר בגין תיק האלם"ב בעת שהיא עצור בתיק הסמים ומרצת מאסר בגין תיק סמים וכן החorig הנ"ל אינו חל עליו והוא זכאי לשחרור מנהלי של 16 שבועות לפני תום תקופת המאסר המלאה. لكن מבקש להורות להסיר את סיווגו כאסיר אלם"ב.

המשפט טוען כי נקודת המוצא הינה כי על כל אסיר לרצות את מלא העונש ולאסיר אין זכות להשחרר שחרור מוקדם. באשר לחישוב תקופת השחרור המנהלי נטען כי שני המאסרים נחשבים למאסר אחד, המאסר האחרון בולע בתוכו את המאסר הראשון, ואין מדובר בשני מאסרים אותם מרצת העוטר בזה אחר זה, אלא בשני מאסרים שנמהלו והו לאחד מבלי יכולת להפרידם. כמו כן, אין מדובר בהצברות עונשים הנtinyים להפרדה. תיק האלם"ב נבלע במלואו בתוך תיק הסמים. יש חפיפה מוחלטת בין המאסרים ואין משמעות למועד מתן גזר הדין משום שביהם"ש הורה על החפיפה בגין הדין בתיק הסמים כאשר קבוע כי המאסר בתיק הסמים הוא מיום מעצרו של העוטר. לא ניתן להחיל את השחרור המנהלי המורחב על אסירים שמרצים מאסרים בגין עבירות מסוימות ולא מדובר בהחלה של שב"ס. יש פה תקופת של 4 חודשים שבה מאסר האלם"ב נבלע בתוך המאסר בתיק הסמים. על כן, המשפט פועל כדין ואין מקום להתערב בהחלטה.

דין והכרעה:

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים הגעתו למסקנה כי יש לדחות את העטירה מהטעם שלא נפל כל פגם בהחלטת המשפט בכל הנוגע לסיווגו של העוטר כבעל פרופיל אלם"ב.

"שחרור מנהלי" הוא שחרורו של אסיר לפני תום תקופת המאסר שלו לרצות, משקלולים שעוניים תפוסת האסירים בבתי הסוהר" [רע"ב 1049/15 **ניסים נזרי נ' שירות בתי הסוהר** (18.06.2015)]. על פי סעיף 68א' וסעיף 68ג' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971 (להלן: "הפקדה"), בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בסעיפים הנ"ל, ישותחרר אסיר לפני תום תקופת המאסר שלו לרצות ב"שחרור מנהלי". השאלה שבנדון היא האם בצדוק הוגדר העוטר כאסיר אלם"ב ולאיזו תקופת שחרור מנהלי הוא זכאי.

המשפטקבע כי העוטר מוגדר כאסיר אלם"ב מכיוון שקיימת חפיפה בין יתרת המאסר שריצה בגין עבירות אלם"ב לבין עונש המאסר שהוטל עליו בתיק הסמים. אך נקבע כי מדובר בתקופת מאסר אחד, שכן המאסר בתיק האלם"ב נבלע בתוך עונש המאסר שהוטל בגין תיקי הסמים, אשר נקבע כי יכול מיום מעצרו של העוטר. על כן, נקבע כי בהתאם

לסעיף 86ג(ג)(3) לפקודה, העוטר אינו זכאי לשחרור מנהלי מורחב, אלא לשחרור מינהלי מוגבל בהתאם לסעיף הנ"ל שנקבע לאסירים בגין עבירות אלמ"ב. כאמור, לא מצאתי כי נפלו בהחלטה זו פגם או טעות מצדיקים את הטעבותו של בית המשפט.

מדובר בהליך מנהלי במסגרת הטעבותו של בית משפט בהחלטת הגורם המנהלי מוגבלת למקרים בהם נפל גם מהותי בהליך קבלת ההחלטה המנהלית, או במקרים בהם ההחלטה המנהלית אינה מבוססת על תשתיית עובדתית רואייה או שההחלטה היא בלתי סבירה בצורה קיצונית. שיקול הדעת שניתן לגורם המ乞וציאי הבוחן את הנושא הוא רחב וቤת המשפט, המעביר ביקורת שיפוטית על ההחלטה המנהלית של הגורם המ乞וציאי, ייטה שלא להחילך את שיקול דעתו של הגורם המנהלי המ乞וציאי בשיקול דעתו, והטעבותו תצטמצם אך למקרים בהם ניכרים בהחלטתו של הגורם המנהלי המ乞וציאי פגמים משפטיים, בהתאם לעילות המוכרות מהמשפט המנהלי, דוגמת חריגה קיצונית ממתחם הסבירות [רע"ב 10/06 **דוד אטיאס נ' שירות בתי הסוהר** (09.05.2006)]. עוד ניתן כי אכן, כפי שטוען הנאשם, אין לאסיר זכות קנייה לשחרור מנהלי. ככל שזכה אסיר להשתחרר לשחרור מנהלי, הוא נהנה בעקיפין ממוחזור במקומות כליאה [רע"ב 15/1049 הנ"ל; רע"ב 13/6943 **שלמה אוחנה נ' מדינת ישראל** (14.11.2013)]. עם זאת, האסיר ראוי לכך שאלת שחרורו המנהלי תשקל על פי סיווג נכון לקבוצת האסירים אליה הוא משתייך [רע"ב 15/1049 הנ"ל].

מטרת הסעיפים הנ"ל לפקודה הינה להקל על המשיב בכל הנוגע לתפוסה האסירים בבתי הסוהר תוך ביצוע מאزن בין תפוסת האסירים בבתי הסוהר ובין האינטרס הציבורי לשחרור מי שומרת מעשי אינה מונעת את שחרורו המנהלי [רע"ב 15/1049 הנ"ל]. כפי שנקבע ברע"ב 19/7397 **מחמד אבו זאיד נ' שב"ס** (01.12.2019), פקודת בתי הסוהר אמנם אינה מתיחסת לאופן חישוב תקופת המאסר לשם בדיקת זכאותו של אסיר לשחרור מנהלי על פי הסעיפים הנ"ל, אך סעיף 68ה' לפקודה קובע כי "שחרור מנהלי, יראוו כשחרור על-תנאי כמשמעותו בחוק שחרור על-תנאי מאסר... והוראות החוק האמור יחולו על שחרור מנהלי, בשינויים המחייבים". חוק שחרור על תנאי מאסר, על-תנאי מאסר... והוראות החוק האמור יחולו על שחרור מנהלי, בשינויים המחייבים. כאמור, תקופת המאסר לעניין שחרור התשס"א - 2001, מתיחס לאופן חישובה של תקופת מאסר בסעיף 8(א) אשר קובע כי "תקופת המאסר לשאת בשל-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזה אחר זו, למעט תקופת מאסר שעלה האסיר לשאת בשל-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזה אחר זו, למעט תקופת מאסר שעלה האסיר לשאת בשל-תנאי שחרורו על-תנאי". لكن, אם מישימים סעיפים אלה על עניינו של העוטר יש לקבוע כי אף לשם בחינת זכאותו של ביטול שחרורו על-תנאי". כאמור, מושג תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בזה אחר זו ובינהן תקופות מאסר מצטברים אסיר לשחרור מנהלי יש לסכם את כל תקופות המאסר שעלו לשאת בזה אחר זו, למעט תקופת מאסר לעניין שחרור מנהלי שהוטלו עליו בתקנים פליליים שונים [ראו לעניין זה רע"ב 19/7397 הנ"ל, שם נכתבו הדברים לגבי חישוב תקופת המאסר]. כפי שנקבע ברע"ב 19/7397 הנ"ל, תקופות המאסר שמרצה אסיר בזה זו מספר עונשי מאסר מצטברים מهماות תקופת מאסר אחת לצורך חישוב תקופת המאסר לעניין שחרור על-תנאי ולענין שחרור מנהלי.

במסגרת עת"א (נצח') 19/6050 ניר זוהר נ' שירות בתי הסוהר (13.08.2019) נדונה עתירת אסיר נגד ההחלטה המנהלית להגידרו כאסיר אלמ"ב כאשרណון לעונש של מאסר עולם בלתי קצוב בתוך התקופה בה ריצה עונש מאסר של 36 חודשים בגין עבירות שונות הכוללות גם עבירות אלמ"ב. שם נקבע כי מדובר במאסר אחד כאשר המאסר האחרון בולע בתוכו את המאסר הראשון ואין מדובר בשני מאסרים אותם מרצה העוטר בזה אחר זה. עונש המאסר האחרון אינו מבטל את עונש המאסר הראשון ומזכיר בשני מאסרים שנמהלו והוא לאחד מבלי יכולת להפרידם. לכן נקבע שם שאין מקום להטעב בהחלטה המנהלית להגידרו כאסיר אלמ"ב. ניתן כי על פסק דין זה הוגש בבקשת רשות ערעור לביהם"ש העליון, אשר דחה את בקשה רשות הערעור [רע"ב 19/6050 ניר זוהר נ' שב"ס (03.02.2020)].

ב עניינו, כאמור, העותר נעצר בגין ביצוע עבירות סמיים (שלאחר מכון הורשע בהן על פי הודהתו ונגזר דיןו למאסר חופף למאסר בגין עבירות אלמ"ב), כל זאת בעת ריצה עונש מאסר קודם בגין עבירות אלמ"ב. כאמור, בגין הדין בגין עבירות הסמיים נקבע כי עונש המאסר יכול מיום מעצרו ולכון קיימת חפיפה בין המאסר בגין עבירות אלמ"ב, אשר את יתרתו ריצה העותר לאחר שהופקע עונש המאסר בעבודות שירות במהלך המעצר בגין עבירות הסמיים, ובין המאסר בגין עבירות סמיים. על כן, בנסיבות העניין, ניתן סבור כי יש מקום להתערב בקביעת המשיב כי מדובר בשני מאסרים שנמשלו והיו לאחד מבלי יכולת להפרידם. لكن אין מקום להתערב בקביעת המשיב כי מדובר באסир אלמ"ב ואין מקום לקבוע שחרור מנהלי מורחב בעניינו.

בכל הנוגע לטענת ב"כ העותר בעניין הפליה בין מי שהייתה בידו להשתחרר ממעצר לבין מי שנותר במעצר מכיוון שאין ידו משגת לעמוד בתנאי שחרור ממעצר, הרי שאיני סבור שיש לקבל טענה זו בנסיבות העניין. זאת מהטעם שבמקרה זה תקופת המעצר נזקפה לצרכו של העותר והוא "ננהה" מחישוב תקופת המעצר כעונש. لكن אין מצבו זהה למי שהשתחרר ממעצר ויאlez להשלים את התקופה שבה היה משוחרר, במסגרת העונש שייגזר עליו. בנוסף, מרגע שנגזר עליו עונש מאסר נוסף שיחשב מיום מעצרו, כאשר בעת מעצרו ריצה גם מאסר בגין עבירות אלמ"ב קודמות, מדובר בשתי תקופות מאסר שהצטרפו זו לזו והפכו לתקופה אחת, כאמור לעיל, וכן אין מקום לקבל טענת העותר לעניין הפליה.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, הנני דוחה את העתירה.

המציאות תעbir עותק לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות שב"ס.

רות שפירא, נשיא

ניתן היום, ל"י סיון תשפ"ג, 19 יוני 2023, בהעדר הצדדים.